

Bucuria Evangheliei

Incluziunea săracilor în societate

Constatare tristă...

- 2. Marele risc al lumii actuale, cu multipla și oprimentă sa ofertă de consum, este o tristețe individualistă care provine din inima comodă și avară, din căutarea înfrigurată de plăceri superficiale, din conștiința izolată. **Atunci când viața interioară se închide în propriile interese nu mai există spațiu pentru alții, nu mai încap săracii**, nu se mai ascultă glasul lui Dumnezeu, nu se simte satisfacția iubirii sale, nu palpita entuziasmul de a face binele. Și cei care cred se află în acest pericol, sigur și permanent. Mulți cad în capcană și se transformă în persoane arțăgoase, nemulțumite, lipsite de viață. Aceasta nu este alegerea unei existențe demne și depline, aceasta nu este dorința lui Dumnezeu pentru noi, aceasta nu este viața în Duh care provine din inima lui Cristos înviat.

A lua inițiativa..

- 24. Biserica “ce iese în lume” este comunitatea de discipoli misionari care iau inițiativa, care se implică, însoțesc, care dau rod și sărbătoresc. “*Primerear* – a lua inițiativa”: iertați-mă pentru acest neologism. Comunitatea evanghelizatoare știe că Domnul a luat inițiativa, a precedat-o în iubire (cf. *IIn* 4,10) și pentru aceasta ea știe să facă primul pas, să ia inițiativa fără teamă, **să meargă în întâmpinare, să-i caute pe cei de departe și să ajungă la răscrucile drumurilor pentru a-i chema pe cei excluși**. Trăiește o dorință inepuizabilă de a oferi milostivire, rod al faptului de a fi experimentat milostivirea infinită a Tatălui și forța sa care înflăcărează inimile. Să îndrăznim un pic mai mult să luăm inițiativa! Drept consecință, Biserica știe “să se implice”. Isus a spălat picioarele discipolilor săi. Domnul se implică și îi implică pe ai săi, punându-se în genunchi în fața altora pentru a-i spăla. Dar imediat după aceea le spune discipolilor: “Fericiți sunteți dacă le faceți” (*In* 13,17).

O ierarhie a virtuților..

- 37. Sfântul Toma de Aquino arăta că și în mesajul moral al Bisericii există o *ierarhie*, în virtuți și în faptele care rezultă din ele[39]. Aici ceea ce contează este **înainte de toate “crența care lucrează prin iubire”** (*Gal 5,6*). Faptele de iubire față de aproapele sunt manifestarea exterioară cea mai deplină a harului interior al Duhului: “Elementul principal al noii legi este harul Duhului Sfânt, care se manifestă în crența care lucrează prin intermediul iubirii”[40]. Pentru aceasta afirmă că, fiind acțiune exterioară, **milostivirea este cea mai mare dintre toate virtuțile**: “Milostivirea este în ea însăși cea mai mare dintre toate virtuțile, de fapt îi revine ei să dăruiască celorlalți și, ceea ce contează mai mult, să suplinească lipsurile altora. Or, aceasta este misiunea în mod special a celui care este superior, căci este o trăsătură a lui Dumnezeu aceea de a fi milostiv și prin asta în mod special se manifestă atotputernicia sa”[41].

Privilegiații Evangheliei

- 48. Când cineva citește evanghelia găsește o orientare foarte clară: nu atât către prietenii și vecinii bogați, ci mai ales către cei săraci și bolnavi, către cei care adesea sunt disprețuiți și uitați, către “cei care nu pot să te răsplătească” (Lc 14,14). Nu trebuie să persiste îndoiala, nici nu există explicații care să atenueze acest mesaj atât de clar. Astăzi și întotdeauna, **“săracii sunt destinatarii privilegiați ai evangheliei”**[\[52\]](#) și evanghelizarea îndreptată în mod gratuit către ei este semn al împărăției pe care Isus a venit s-o aducă. Trebuie afirmat fără ocolișuri că există o legătură inseparabilă între credința noastră și săraci. Să nu-i lăsăm niciodată singuri.

O nouă imagine a Bisericii

- 49. **Să ieșim în lume, să ieșim ca să oferim tuturor viața lui Isus Cristos.** (...) Prefer o Biserică lovită, rănită și murdară pentru că a ieșit pe drumuri, decât o Biserică bolnavă din cauza închiderii în ea însăși și a comodității de a se agăța de propriile siguranțe. Nu vreau o Biserică preocupată să fie în centrul atenției și care ajunge să fie închisă într-o încâlceală de obsesii și proceduri. Dacă ceva trebuie să ne neliniștească în mod sfânt și să preocupe conștiința noastră este că atâția frați ai noștri trăiesc fără forța, lumina și mângâierea prieteniei cu Isus Cristos, fără o comunitate de credință care să-i primească, fără un orizont de sens și de viață. Mai mult decât frica de a greși sper să ne miște frica de a ne închide în structurile care ne oferă o protecție falsă, în normele care ne transformă în judecători implacabili, în obișnuințele în care ne simțim liniștiți, în timp ce **afară e o mulțime înfometată, iar Isus ne repetă fără încetare: “Dați-le voi să mănânce” (Mc 6,37).**

Provocări ale lumii actuale

- *A) Nu unei economii a excluderii*
 - - Nu este posibil să nu facă vâlvă faptul că moare un bătrân condamnat să trăiască pe stradă, în timp ce constituie știre scăderea cu două puncte a acțiunilor la bursă. Asta este excludere.
 - - Nu se mai poate tolera faptul să se arunce mâncare când există oameni care suferă de foame.
 - - Am demarat cultura “rebutului”

Provocări ale lumii actuale

- B) *Nu noii idolatrii a banului*
- - Relația pe care am stabilit-o cu banul: acceptăm pașnic dominația lui asupra noastră și asupra societăților noastre.
 - - Criza financiară prin care trecem ne face să uităm că la originea sa există o profundă criză antropologică: negarea primatului ființei umane! Am creat noi idoli.

Provocări ale lumii actuale

- C) *Nu unui ban care guvernează în loc să slujească*
 - - În spatele acestei atitudini se ascund respingerea eticii și respingerea lui Dumnezeu.
 - - Etica face trimitere la un Dumnezeu care este incontrollabil, nemanipulabil, chiar periculos.

Provocări ale lumii actuale

- D) *Nu inegalităţii care generează violenţă*
 - - Se acuză de violenţă săracii și populațiile mai sărace, dar, fără egalitate de oportunități..
 - - Asta nu se întâmplă numai pentru că inegalitatea provoacă reacția violentă a celor care sunt excluși din sistem, ci pentru că sistemul social și economic este fundamental nedrept.

IV. Dimensiunea socială a evanghelizării

- A evangheliza înseamnă a face prezentă în lume împărăția lui Dumnezeu.
- 1. Repercusiunile comunitare și sociale ale kerygmei.
- 2. Incluziunea socială a săracilor
 - a) Uniți cu Dumnezeu, ascultăm un strigăt*
 - b) Fidelitate față de evanghelie pentru a nu alergera în zadar*
 - c) Locul privilegiat al săracilor în poporul lui Dumnezeu*
 - d) Economia și distribuția veniturilor*
 - e) Preocuparea față de cei vulnerabili*
- 3. Binele comun și pacea socială
- 4. Dialogul social drept contribuție pentru pace

Incluziunea socială a săracilor

- Credința noastră în Cristos care s-a făcut sărac și mereu aproape de cei săraci și de cei marginalizați este fundamentul preocupării pentru dezvoltarea completă a celor mai abandonați membri ai societății.

Incluziunea socială a săracilor

- 1. Uniți cu Dumnezeu, ascultăm un strigăt
 - Fiecare creștin și fiecare comunitate sunt chemați să fie instrumente ale lui Dumnezeu pentru eliberarea și promovarea săracilor, în așa fel încât ei să se poată integra pe deplin în societate; asta presupune să fim docili și atenți să ascultăm strigătul săracului și să-l ajutăm.
 - “Am văzut necazul poporului meu, care este în Egipt, și am auzit strigătele lor din cauza asupritorilor. Îi cunosc durerea. Am coborât ca să-l scot... Acum mergi, te trimit” (*Ex 3,7-8.10*).
 - Nu doar acte sporadice de generozitate ci să se creeze o nouă mentalitate care să gândească în termeni de comunitate, de prioritate a vieții tuturor față de apropierea bunurilor din partea câtorva.

Incluziunea socială a săracilor

- Uneori este vorba de a asculta strigătul unor popoare întregi, al celor mai sărace popoare de pe pământ.
- Planeta este a întregii omeniri și pentru toată omenirea și că numai faptul de a se fi născut într-un loc cu resurse mai ne semnificative sau dezvoltare mai slabă nu justifică faptul ca unele persoane să trăiască cu demnitate mai mică. Trebuie repetat că “**cei mai favorizați trebuie să renunțe la unele dintre drepturile lor pentru a pune cu mai mare generozitate bunurile lor în slujba altora**”.
- În orice loc și în orice împrejurare, creștinii, încurajați de păstorii lor, sunt chemați să asculte strigătul săracilor.

Incluziunea socială a săracilor

- 2. Fidelitate față de evanghelie pentru a nu alergera în zadar
 - Imperativul de a asculta strigătul săracilor se materializează în noi atunci când **ne înduioșăm** în adâncul nostru în fața durerii altuia.
 - Cuvântul lui Dumnezeu despre milostivire: “Fericiți cei milostivi pentru că ei vor afla milostivire” (*Mt 5,7*); “Îndepărtează păcatele tale prin dreptate și nelegiuirile tale prin îndurare față de cei săraci! Poate ți se va prelungi pacea” (*Dan 4,24*); “Pomana te scapă de la moarte și ea curăță orice păcat” (*Tob 12,9*). În mod mai plastic exprimă asta și Ben Sirah: “Apa stinge focul care arde și fapta bună ispășește păcatele” (3,30).

Incluziunea socială a săracilor

- Când sfântul Paul a mers la apostoli la Ierusalim pentru a discerne dacă alerga sau a alergat în zadar (cf. *Gal 2,2*), criteriul-cheie de autenticitate pe care i l-au indicat ei a fost să nu uite de cei săraci (cf. *Gal 2,10*). Acest criteriu important, care îndeamnă comunitățile pauline să nu se lase influențate de stilul de viață individualist al păgânilor, are o actualitate importantă în contextul prezent, unde tinde să se dezvolte un nou păgânism individualist. Frumusețea însăși a evangheliei nu poate fi mereu manifestată în mod adecvat de noi, dar **există un semn care nu trebuie să lipsească niciodată**: opțiunea pentru cei din urmă, pentru cei pe care societatea îi respinge și îi îndepărtează.

Incluziunea socială a săracilor

- 3. Locul privilegiat al săracilor în poporul lui Dumnezeu
 - În inima lui Dumnezeu există un loc preferențial pentru cei săraci, în asemenea măsură încât el însuși “s-a făcut sărac” (2Cor 8,9).
 - Pentru Biserică, opțiunea față de săraci este mai întâi o categorie teologică, înainte de a fi una culturală, sociologică, politică sau filozofică. Dumnezeu le acordă lor “prima sa milostivire”.
 - Este necesar ca toți să ne lăsăm evanghelizați de ei. Noua evanghelizare este o invitație de a recunoaște forța mântuitoare a existenței lor și de a o așeza în centrul drumului Bisericii.
 - Angajarea noastră nu constă exclusiv în acțiuni sau în programe de promovare și asistență; ceea ce Duhul pune în mișcare nu este un exces de activism, ci înainte de toate o *atenție* îndreptată spre celălalt “considerându-l ca una cu noi înșine”.

Incluziunea socială a săracilor

- Această **atenție plină de iubire** este începutul unei adevărate preocupări față de persoana sa și pornind de la ea doresc să caut efectiv binele său.
- Iubirea autentică este întotdeauna contemplativă, ne permite să-l slujim pe celălalt nu din necesitate sau vanitate, ci pentru că este frumos, dincolo de aparențe.
- Săracul, atunci când este iubit, “este considerat de mare valoare”: asta diferențiază opțiunea autentică față de cei săraci de orice ideologie.
- **discriminarea cea mai gravă de care suferă săracii este lipsa de îngrijire spirituală.**

Incluziunea socială a săracilor

- 4. Economia și distribuirea veniturilor
 - Inegalitatea este rădăcina relelor sociale.
 - Demnitatea fiecărei persoane umane și binele comun sunt preocupări care ar trebui să structureze întreaga politică economică.
 - Nu mai putem să ne încredem în forțele oarbe și în mâna nevăzută a pieței: o promovare completă a săracilor care să depășească simpla asistență.
 - Politica, atât de denigrată, este o vocație foarte înaltă, este una dintre formele cele mai prețioase ale carității, deoarece caută binele comun.
 - Îl rog pe Domnul să ne dăruiască mai mulți politicieni care să aibă într-adevăr la inimă societatea, poporul, viața săracilor!

Incluziunea socială a săracilor

- Economia, așa cum indică însuși cuvântul, ar trebui să fie arta de a ajunge la o administrare adecvată a gospodăriei comune, care este lumea întreagă.
- Orice comunitate a Bisericii, în măsura în care pretinde să stea liniștită fără să se ocupe în mod creativ și să coopereze cu eficacitate ca săracii să trăiască cu demnitate și pentru incluziunea tuturor, va risca destrămarea, chiar dacă abordează teme sociale sau critică guvernele.

Incluziunea socială a săracilor

- 5. Preocuparea față de cei vulnerabili
 - Isus, evanghelizatorul prin excelență și evanghelia în persoană, se identifică în special cu cei mai mici (cf. *Mt* 25,40).
 - Este indispensabil să acordăm atenție pentru a fi aproape de noi forme de sărăcie și de fragilitate în care suntem chemați să-l recunoaștem pe Cristos suferind, chiar dacă acesta aparent nu ne aduce avantaje tangibile și imediate: cei fără un acoperiș deasupra capului, toxico-dependenții, refugiații, popoarele indigene, bătrânii tot mai singuri și abandonați, migranții ...

Incluziunea socială a săracilor

- M-a îndurerat mereu situația celor care sunt victime ale diferitelor forme de trafic de persoane. Aș vrea să se asculte strigătul lui Dumnezeu care ne întreabă pe noi toți: **“Unde este fratele tău?”** (*Gen 4,9*). Unde este fratele tău înrobit? Unde este cel pe care-l ucizi în fiecare zi în mica fabrică clandestină, în rețeaua prostituției, în copiii pe care-i folosești pentru cerșetorie, în cel care trebuie să muncească pe ascuns, pentru că nu are acte în regulă? Să nu ne prefacem că nu-i nimic. Există multe complicități. Întrebarea ni se adresează tuturor! În orașele noastre este statornicit acest delict mafiot și aberant și mulți au mâinile pătate de sânge din cauza unei **complicități comode și mute.**

Incluziunea socială a săracilor

- De două ori sărace sunt femeile care suferă situații de excludere, maltratare și violență, pentru că adesea se află în imposibilitatea de a-și apăra drepturile.
- Printre acești oameni vulnerabili, de care Biserica vrea să aibă grijă cu predilecție, există și copiii care trebuie să se nască, ei care sunt cei mai lipsiți de apărare și mai nevinovați decât toți, cărora astăzi se vrea să li se nege demnitatea umană.
- Există alte ființe fragile și lipsite de apărare, care de multe ori rămân la discreția intereselor economice sau a unei folosiri nediscriminate. Mă refer la ansamblul creației. Ca ființe umane nu suntem niște simpli beneficiari, ci păzitori ai celorlalte creaturi.